

няють колізії. У свою чергу, наявність значної кількості актів зменшує ефективність їх застосування. Сучасні екологічні відносини, що активно розвиваються, потребують адекватного правового регулювання. Тому проведення ретельної систематизації екологічного законодавства вкрай необхідне. Кодифікування дозволить подолати безсистемність і нелогічність чинного законодавства. Відтак, одним із завдань сучасної держави є виявлення та подолання проблем, що заважають проведенню кодифікаційних робіт екологічного законодавства і, як наслідок, прийняття Екологічного кодексу.

Література

1. Гарантувати екологічну безпеку планети. Виступ Президента України на 19-й спеціальній сесії Генеральної Асамблеї ООН, присвяченій питанню всебічного огляду та оцінки здійснення «Порядку денного на XXI століття» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.nbuv.gov.ua/portal/all/herald/2005-11/a4-v11.pdf>.
2. Голубець М.А. Екологічна Конституція Землі в контексті глобалізації і сталого розвитку / М.А. Голубець // Науковий вісник Національного лісотехнічного університету України. – 2006. – Вип. 6.8. – С. 34-38.
3. Прогнімак О. Екологічна Конституція Євразії – це глобальний «зелений» світоглядний проект атаки на екологічний Армагеддон [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.rbc.ua/ukr/interview/show/a-prognimak-ekologicheskaya-konstitutsiya-evrazii-eto-22032011150400>.
4. Туниця Ю. Екологічна Конституція Землі: сутність і концептуальні засади / Ю. Туниця // Вісник Національної академії наук України. – 2005. – № 11. – С. 32-42.
5. Шемшученко Ю. Екологічна Конституція Землі: від ідеї до практичного втілення / Ю. Шемшученко // Вісник Національної академії наук України. – 2007. – № 9. – С. 4-7.

Доненко Валерій Вікторович
доктор юридичних наук, доцент,
доцент кафедри загальноправових
дисциплін юридичного факультету
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ПРОБЛЕМИ НОРМАТИВНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПОЛІЦІЇ У СФЕРІ БЕЗПЕКИ ДОРОЖНЬОГО РУХУ

Досвід майже всіх років державотворення незалежної України свідчить, що основні проблеми, з якими стикається як держава, так і суспільство, полягають саме у сфері забезпечення нормального режиму виконання законів, розбудови правозастосовних інституцій, створення правової системи, яка б слугувала людині, а не виступала безпорадним і часто байдужим статистом активності тоталітарних рудиментів на правовому просторі [1, с. 28]. Не є винятком і сфера забезпечення безпеки дорожнього руху.

В умовах зростання автотранспортних засобів, збільшення кількості дорожньо-транспортних пригод все актуальніше постає питання визначення

державних важелів впливу на їх негативну динаміку з метою забезпечення конституційних прав і свобод громадян.

Одним з його чинників є відповідне нормативне забезпечення діяльності державних органів у різних сферах життєдіяльності. Важливе місце в цьому належить суду та правоохоронним органам, зокрема поліції. За роки незалежності було напрацьовано потужний нормативний інструментарій, який забезпечував необхідний вплив держави в особі її органів (у тому числі міліції) на процеси, які відбувалися в сфері забезпечення дорожнього руху. Цей досвід повною мірою слід використовувати у формуванні нормативної основи Національної поліції, основи якої вже частково закладені [2].

Проблемам нормативного забезпечення діяльності міліції приділено увагу в працях М.І. Ануфрієва, О.М. Бандурки, В.С. Венедиктова, І.П. Голосніченка, О.М. Джужі, Р.А. Калюжного, Я.Ю. Кондратьєва, М.В. Корнієнка, В.К. Колпакова, О.В. Кузьменко, Є.В. Курінного, О.В. Негодченка, В.П. Петкова, С.В. Петкова, В.А. Мисливого, В.І. Олефіра, О.І. Остапенка, Ю.І. Римаренка, В.І. Шакуна, В.О. Шамрая, В.К. Шкарупи, О.Н. Ярмиша та інших. Втім, сучасний етап реформування МВС України, інтеграція України до ЄС вимагає приведення її законодавства до стандартів права ЄС. На думку українських вчених, цим стандартам вже в найближчому майбутньому повною мірою має відповідати правова система України. Для України це надзвичайно складне завдання, адже традиції радянського права, яке розвивалося на принципово інших засадах, ще не подолані остаточно ні в теорії, ні в практиці державного будівництва [3, с. 4].

Європейська інтеграція України зобов'язує нашу державу забезпечити ефективне функціонування інститутів, які гарантуватимуть верховенство права, додержання прав і свобод людини та громадянина, їх ефективний захист. Одним з таких завдань є перетворення Міністерства внутрішніх справ на цивільний орган європейського зразка. Зазначене має бути досягнуто шляхом: 1) імплементації передового світового досвіду функціонування органів внутрішніх справ європейських країн; 2) переходу від карального до соціально-сервісного змісту діяльності органів внутрішніх справ; 3) забезпечення організаційної єдності і керованості системи МВС; 4) перетворення МВС у цивільне відомство, що формує державну політику у сферах: захисту прав і свобод людини та громадянина, інтересів суспільства, економіки, об'єктів права власності і держави від злочинних посягань, боротьби зі злочинністю, безпеки дорожнього руху, охорони громадського порядку та забезпечення громадської безпеки, боротьби із незаконним обігом наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів і прекурсорів, протидії їх незаконному обігу [4].

Таким чином, сучасний етап державотворення вимагає формування та правового закріплення якісно нових відносин, які б відповідали стандартам європейського виміру України. Закладений правовий фундамент незалежної України дозволив створити нові інститути та правові механізми їх діяльності.

З огляду на європейський вибір України слід продовжити формування

нормативних стандартів й у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху. Слушною є думка фахівця транспортної сфери В.А. Мисливого, що одним із завдань правничої теорії є формування нормативно-правового середовища, що забезпечує безпеку дорожнього руху. За часів незалежності регулювання безпеки дорожнього руху в Україні піднято на законодавчий рівень. Закони України «Про транспорт», «Про дорожній рух» та інші стали підґрунтям для подальшого розвитку нормативно-правової бази, створення Правил дорожнього руху, що постійно вдосконалюються відповідно до сучасних вимог [5, с. 220].

Відповідні нормативні зміни наразі відбувалися в забезпеченні діяльності такого важливого інституту, як поліція. Водночас до проблемних питань у нормативному забезпеченні діяльності міліції необхідно віднести: 1) невизначеність з остаточною сучасною моделлю міліції: сучасне удосконалення роботи МВС передбачає, насамперед, оптимізацію його структури, функціональних особливостей, приведення їх до суспільних вимог, інтеграційних процесів, що відбуваються у світовому співтоваристві та Європі; 2) прискорення реформування МВС України в цілому та його структурних підрозділів; 3) необхідність визначення з остаточною сутністю функцій та завдань поліції, які б слугували орієнтиром для відомчого нормотворення; 4) необхідність перегляду нормативно-правового масиву забезпечення діяльності поліції, який приймався відповідно до Закону України «Про міліцію» та в який було закладено радянську правову ідеологію панування держави над громадянином. Відповідність нових та прийнятих за період незалежності держави нормативно-правових актів, а також нормотворчої практики Конституції України об'єктивним правовим принципам, світовим традиціям забезпечення прав і свобод людини; подолання нормативистського догматизму та підпорядкованості політиці; 6) забезпечення комплексного характеру нормативних актів, які приймаються.

На наш погляд, затвердженню примата забезпечення прав і свобод громадян має сприяти таке: 1) безумовне дотримання вимог ст. 92 Конституції України [6] щодо виключного визначення тільки законами України певних суспільних відносин; 2) проведення розмежування в потребах нормативного врегулювання (законодавчого та відомчого) діяльності поліції, зокрема у сфері безпеки дорожнього руху; 3) забезпечення доступності до продуктів відомчого правового регулювання, які не мають обмеження доступу; 4) забезпечення ефективної конструкції та змісту підзаконних нормативних актів, їх сталість та «зрозумілість» як для правозастосовника, так і для громадян; 5) попереднє обговорення та подальше роз'яснення його основних положень засобами правової пропаганди. Перш за все, необхідно залучати широку громадськість – це професійні та громадські організації автомобілістів, фахівців навчальних закладів та наукових установ; 6) визнання нормативного забезпечення важливим фактором забезпечення безпеки дорожнього руху, а правової підготовки – його обов'язковим сегментом, який охоплює досягнення належного рівня знання нормативно-правових актів, які визначають єдиний поря-

док дорожнього руху в державі.

Досягнення відповідної мети у нормотворчій діяльності не є можливим без дотримання принципу поінформованості громадян про акти адміністративного законодавства. Так, ст. 57 Конституції України [6] гарантує кожному громадянину право знати свої права й обов'язки. Закони та інші нормативно-правові акти, що визначають права і обов'язки громадян, мають бути доведені до їх відома у порядку, встановленому законом. Закони та інші нормативно-правові акти, що визначають права і обов'язки громадян, не доведені до відома громадян у встановленому законом порядку, є нечинними. Водночас незнання законів не звільняє від відповідальності громадян, якщо вони через суб'єктивні причини з ними не ознайомилися (ч. 2 ст. 68 Конституції) [6].

Література

1. Колпаков В.К. Деліктний феномен в адміністративному праві України : автореф. дис. докт. юрид. наук. – К., 2005. – 37 с.
2. Про Національну поліцію : Закон України від 02.07.2015 // Голос України. – С. 141-142; Про затвердження Положення про патрульну службу МВС : наказ МВС України від 02.07.2015 № 796 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0777-154>; Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення регулювання відносин у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху : Закон України від 14.07.2015 [Електр. ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/596-19>.
3. Кампо В.М., Нижник Н.Р., Шльоер Б.П. Становлення нового адміністративного права : науково-популярний нарис / за заг. ред. В.М. Кампо. – К. : Юридична книга, 2000. – 60 с.
4. Концепція першочергових заходів реформування системи Міністерства внутрішніх справ. – К., 2014. – 8 с.
5. Мисливий В.А. Злочини проти безпеки дорожнього руху та експлуатації транспорту : монографія. – Д. : Юрид. акад. Мін-ва внутр. справ, 2004. – 380 с.
6. Конституція України: прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 року. – К. : Просвіта, 1996. – 80 с.

Кузьменко Вячеслав Витальевич

доктор философских наук, профессор,
заведующий кафедрой философии и политологии
Днепропетровского государственного
университета внутренних дел

АНТРОПОЛОГИЧЕСКИЕ ОСНОВОПОЛОЖЕНИЯ ОНТОЛОГИИ ПРАВОТВОРЧЕСТВА Ф.М. ДОСТОЕВСКОГО И Л.И. ПЕТРАЖИЦКОГО

Философско-правовая проблематика – одно из ведущих направлений восточнославянской мысли второй половины XIX – начала XX столетия. Она развивалась в формах рационального знания и художественного творчества. Именно такой синтез позволил, во-первых, выразить духовный опыт, накопленный в православной культуре, во-вторых, осмыслить восточнославянское